

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

بررسی ابعاد سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی روستایی

ابوطالب کاظمی^۱ am.kazemi1988@yahoo.com

ایوب ابوذری^۲

قباد طهماسبی^۳

چکیده

با توجه به اینکه قسمت اعظم تولیدات کشاورزی در مناطق روستایی کشور تامین می گردد، لذا توجه با امر توسعه، و گسترش بستر های فعالیت در این مناطق از نکات کلیدی برای موفقیت در این مناطق می باشد. بخش خصوصی با توجه به روند روبه رشدی که طی سالهای اخیر در سرمایه گذاری در بخش های مختلف داشته در این بین نقش بسزایی دارد، که لزوم توجه به این بخش و کاهش موانع برای سرمایه گذاری های آن، راهگشای بسیاری از مشکلات موجود خواهد شد. روش تحقیق در این مقاله توصیفی- تحلیلی بوده که با استفاده از اسناد و منابع کتابخانه ای و آمار های بانک مرکزی مورد تحلیل قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد که فاکتورهای مانند نرخ تورم، تسهیلات اعطای بانکی، سرمایه گذاری های دولت و ... در گسترش یا کاهش سرمایه گذاری خصوص در بخش کشاورزی موثر می باشند.

واژه های کلیدی: سرمایه گذاری، سرمایه گذاری خصوصی، کشاورزی

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه سیستان و بلوچستان am.kazemi1988@yahoo.com 09366189592

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی دانشگاه سیستان و بلوچستان

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه سیستان و بلوچستان

مقدمه

رشد و توسعه روستاها نیازمند برنامه ریزی ویکی از عوامل بسیار مهم در موفقیت برنامه ریزی توسعه، وجود یک نظام برنامه ریزی جامع و کارآمد است. نظام برنامه ریزی، محدود به نظام تهیه و تصویب برنامه نیست و شامل اجرا، مدیریت اجرایی و همچنین نظام نظارت و ارزشیابی نیز می باشد (رضوانی، ۱۳۸۰: ۲)

در همین راستا بخش کشاورزی به عنوان منبع اصلی تامین کننده مواد غذایی، نیاز به یک برنامه ریزی منسجم و کامل دارد.

دستیابی به رشد بالای اقتصادی یکی از دغدغه های اساسی اقتصاد دانان و دولت مردان در کشورهای مختلف است. در این میان عوامل متعددی وجود دارند که بر رشد اقتصادی تاثیر میگذارند که از مهمترین آنها میتوان به سرمایه گذاری اشاره کرد. نگاهی به تجربه ی کشورهای موفق در حال توسعه نشان میدهد که سرمایه گذاری یکی از ارکان اصلی پیشرفت های اقتصادی آنها است. اقتصاد دانان معتقدند افزایش سرمایه گذاری هر چند شرط کافی نیست، اما شرط لازم برای دستیابی به رشد و توسعه اقتصادی است. از میان سرمایه گذاری در بخشهای مختلف اقتصادی، سرمایه گذاری در بخش کشاورزی از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است. سرمایه گذاری در این بخش، به دلیل افزایش پیوسته تقاضا برای مواد غذایی و دیگر محصولات کشاورزی، میتواند موجب رشد تولید و اشتغال در این بخش شود. در واقع افزایش تقاضا موجب افزایش بالا رفتن سطح قیمتها شده و افزایش سطح قیمتها موجب افزایش انگیزه برای سرمایه گذاری می شود. بنابراین، سرمایه گذاری بیشتر، رشد تولید و اشتغال بیشتر را به دنبال خواهد داشت. لذا گسترش سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در قالب سرمایه گذاری دولتی و خصوصی موجب ایجاد فرصتهای شغلی بیشتر در مناطق روستایی و در نتیجه جلوگیری از مهاجرت

روستاییان به شهرها و افزایش نرخ رشد بخش کشاورزی میشود.

لاری شاستاد ۲ در سال ۱۹۶۲ برای نخستین بار مهاجرت را از دیدگاه سرمایه گذاری بررسی میکند. وی مهاجرت را به عنوان فعالیتی قابل توصیف و مرتبط با فرایند سرمایه گذاری مینگرد، لذا به جای اینکه مهاجرت را صرفاً از دیدگاه تفاوت درامدی مورد توجه قرار دهد آن را در چهارچوب بازدهی سرمایه گذاری بررسی میکند. بدین ترتیب از دیدگاه شاستاد زمانی که درآمد قابل انتظار از مهاجرت، کمتر از هزینه واقعی مهاجرت باشد، مهاجرت صورت نمیپذیرد، حتی اگر تفاوت درآمد میان دو نقطه مبدأ و مقصد وجود داشته باشد (تقی، ۱۳۷۱: ۳۰۹)

لازم به ذکر است که در برنامه های توسعه ی اقتصادی کشور، منابع لازم و کافی به بخش کشاورزی اختصاص نیافته و در تخصیص بودجه به این بخش و همچنین، در اتخاذ سیاست های لازم برای فقرزدایی در مناطق روستایی تلاش لازم انجام نشده است. به نظر میرسد این امر بطور کلی، ناشی از عدم درک نقش و جایگاه کشاورزی در فرایند فقرزدایی در مناطق روستایی باشد. نقش سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و تاثیر آن بر بازدهی این بخش نکته مهمی است که معیارهای نظری و شواهد تجربی همه به خوبی آن را تایید می کنند. سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، علاوه بر اینکه موجب رشد تولید و رشد اشتغال در این بخش می گردد، با توجه به ارتباطات پسین و پیشین این بخش با دیگر بخشها، به رشد تولید و اشتغال در بخشهای دیگر نیز کمک میکند. با توجه به اینکه بیشتر فعالیت های کشاورزی در مناطق روستایی انجام می گیرد، گسترش سرمایه گذاری در این بخش، باعث ایجاد فرصت های شغلی بیشتر در مناطق روستایی و جلوگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها می گردد. (موسوی و شاکری، ۱۳۸۲: ۷-۹)

انواع سرمایه گذاری

اگرچه انواع مختلف سرمایه گذاری مکمل همدیگر هستند، ولی در افزایش تولیدات ملی به یک درجه و اندازه موثر نیستند. استفاده از انواع کارخانه ها، کارگاهها، تجهیزات و بدون وجود خدمات عمومی و دولتی که برای نظم و امنیت عمومی و تنظیم روابط مورد نیاز هستند قابل تصور نیست. در مجموع انواع سرمایه گذاری به صورت:

الف) سرمایه گذاری های مولد (مستقیم اقتصادی)

سرمایه گذاری های هستند که نتایج آنها بطور مستقیم به تولید کالا می انجامد. برای مثال می توان به کارخانه ها، ماشین آلات، ابزار، ادوات و تجهیزات تولیدی اشاره کرد. در کشورهای توسعه یافته، این نوع سرمایه گذاری عموماً توسط بخش خصوصی صورت می گیرد

ب) سرمایه گذاری های ثابت اقتصادی

سرمایه گذاری های هستند که فعالیت های اقتصادی را تنظیم می کنند و امکانات، تسهیلات زیربنایی، تولیدی، توزیع، مصرف و توسعه ظرفیت های اقتصادی را برای تعادل اقتصادی فراهم می آورد. این نوع سرمایه گذاری بوسیله دولت و معمولاً به دلایل متعدد از جمله تامین امکانات، بسترسازی برای امور زیر بنایی و تولیدی و پشتیبانی از سرمایه های مولد و با نقش کالای واسطه ای عمل می کنند.

ج) سرمایه های ثابت اجتماعی

سرمایه های هستند که امکانات و نیازمندی های اساسی زیست مطلوب تر انسان را در جامعه فراهم آورده و آثار آن به طور مستقیم عاید کل جامعه می گردد. (تصدیقی، عزیز خانی، مهری پرگو، ۱۳۸۶: ۷۰۶).

سرمایه گذاری در یک تقسیم بندی دیگر شامل دو بخش دولتی و خصوصی است و از آنجا که سرمایه گذاری دولت در کشورهای در حال توسعه یک ابزار سیاستی است، در میان سیاست مداران و طراحان اقتصادی کشورهای در حال توسعه این اعتقاد به طور گسترده وجود دارد، که

سرمایه گذاری دولت محرک موثری بر افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی بوده و در نتیجه، ابزار قدرتمندی برای سیاست های رشد اقتصادی و ثبات است. سرمایه گذاری دولت به دلایل زیر می تواند سبب افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی شود.

الف) عوارض جانبی سرمایه گذاری دولتی در امور زیر بنایی انجام می شود باعث افزایش بهره وری (یا کاهش هزینه های تولید و یا هزینه های مبادله) و سودآوری شده، و در نتیجه سرمایه گذاری خصوصی را افزایش می دهد

ب) سرمایه گذاری دولتی موجب افزایش تقاضا بریا تولیدات بخش خصوصی و به دنبال آن، باعث افزایش سرمایه گذاری این بخش میشود.

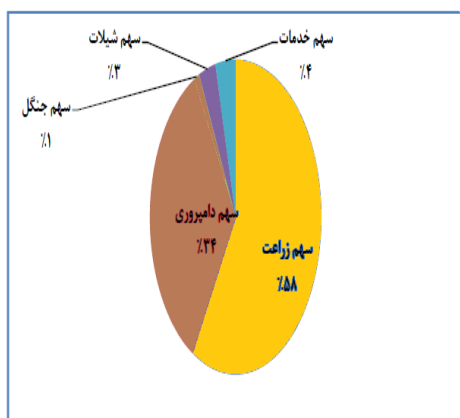
ج) سرمایه گذاری دولتی که موجب افزایش درآمد ناخالص داخلی و پس انداز ملی می شود، موجب فراهم آوردن منابع فیزیکی مالی برای اقتصاد و بخش خصوصی شده و از این طریق سبب افزایش می شود. (هژبر کیانی، خدماترادی، ۱۳۸۱: ۴۰۳)

ویژگی های کشاورزی ایران

کشور ایران با برخورداری از اقلیم های متفاوت آب و هوایی هر چهار فصل را دارا می باشد. برخورداری از ۲۹ میلیون هکتار اراضی مزروعی، ۱۲ میلیون هکتار جنگل، قریب به ۹۵ میلیون هکتار مرتع، دسترسی به منابع آبی به میزان ۱۲۰ میلیارد مکعب از پتانسیل های این بخش است، اما در مقابل یک سوم میانگین بارندگی جهانی در برابر ۳ برابر تبخیر و تعرق استاندارد به دلیل قرار گرفتن بر روی کمربند خشکی و خشکسالی، شرایط سرمایه گذاری در این بخش را خاص میکند (اطلاعات سیاسی اقتصادی، ۱۳۸۸: ۲۷۰-۲۹۶).

در طی دوره مورد بررسی، همیشه بیش از ۵۰ درصد ارزش افزوده بخش کشاورزی مربوط به زیر بخش زراعت و بین ۳۰ تا ۴۰ درصد مربوط به دامپروری و طیور می باشد نمودار (۱) جنگلداری حدود ۱ الی ۲ درصد و شیلات و خدمات به ترتیب بطور متوسط ۳ و ۴ درصد از سهم ارزش افزوده این بخش را تشکیل می دهند.

نمودار شماره ۱- متوسط سهم زیر بخشهای بخش کشاورزی از تولید ارزش افزوده طی دوره ۱۳۸۷-۱۳۴۴

وضعیت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

هر چند سرمایه گذاری یکی از عوامل موثر در رشد هر یک از بخشها و کل اقتصاد میباشد، ولی امروزه مدیریت سرمایه گذاری در مقایسه با میزان سرمایه گذاری نقش و اهمیت بیشتری در ایجاد رشد اقتصادی ایفا می نماید. تا جائیکه وقتی به مقایسه نرخ رشد اقتصادی در کشورها می پردازیم این امر به وضوح قابل مشاهده است. اما از آنجا که مدیریت سرمایه گذاری قابل کمی کردن نمیباشد از آمار سرمایه گذاری استفاده می گردد. سرمایه گذاری در بخش های مختلف اقتصادی از جمله بخش کشاورزی عبارت است از خرید ماشین آلات و تجهیزات و ساختن ساختمان هایی که در بیش از یک دوره تولید مورد استفاده قرار می گیرد.

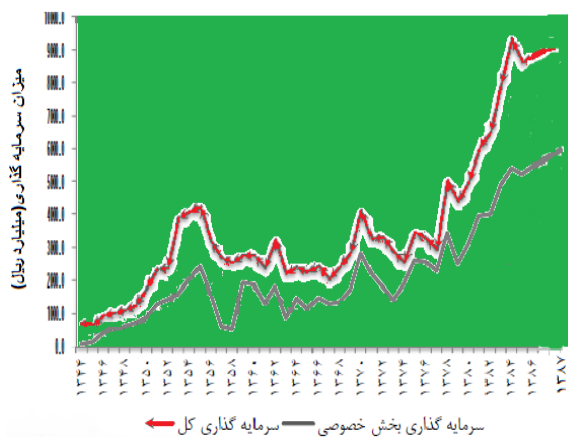
با اینکه سهم بخش کشاورزی در اقتصاد ملی و امنیت غذایی کشور چشمگیر است، اما تنها ۴ درصد از کل سرمایه گذاری کشور به این بخش اختصاص یافته است. یکی دیگر از مشکلات بخش کشاورزی ایران پائین بودن سطح باعث شده است که در زمینه بهره وری عوامل تولید از منابع موجود در کشور به خوبی استفاده نشود. در مورد تکنولوژی در این بخش است، فناوری های تازه کمتر در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار گرفته است و همین باعث شده است که در زمینه بهره وری عوامل تولید از منابع موجود در کشور به خوبی استفاده نشود. در مورد مکانیزاسیون ایران هم از نظر ضریب مکانیزاسیون و هم از نظر درجه مکانیزاسیون در سطح بالایی قرار ندارد، کمتر از ۱۰ درصد بخش کشاورزی با سامانه های تازه آبیاری، آبیاری میشود و مابقی بصورت سنتی است در نتیجه بهره وری آب در این بخش پایین است. از آنجائیکه با افزایش درآمد کشاورزان ضمن بهبود سطح زندگی، میل و رغبت این قشر زحمتکش به تداوم کار در این عرصه افزایش می یابد ولی با توجه به عدم سازماندهی مناسب در عرصه بازاریابی فروش محصولات کشاورزی، کمترین سود حاصل از تولیدات این بخش عاید تولید کننده می گردد و این موضوع تمایل سرمایه گزاران به فعالیت در این بخش را کمرنگ ساخته است (همان منبع).

بررسی جایگاه بخش کشاورزی در ایجاد ارزش افزوده در اقتصاد ایران

در حسابهای ملی کشور و محاسبات مربوط به ارزش افزوده، بخش کشاورزی شامل پنج زیر بخش زراعت، دامپروری و طیور، شیلات و آبزیان، جنگل و خدمات است. (بانک مرکزی)

بیشتر از بخش خصوصی بوده است. البته باید گفت که سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در سال ۱۳۵۵ به سبب افزایش قیمت نفت به حد بالایی رسیده است. در نمودار زیر مقایسه ای بین سرمایه‌بخ گذاری کل در بخش کشاورزی و سرمایه گذاری خصوصی در همین بخش را نشان می دهد. که نشان دهنده این امر است که همگام با افزایش سرمایه گذاری کل در بخش کشاورزی روند سرمایه گذاری خصوصی نیز در این بخش صعودی می باشد.

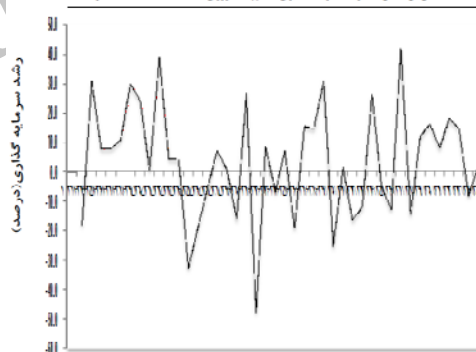
نمودار شماره ۳- مقایسه سرمایه گذاری کل در بخش کشاورزی با سرمایه گذاری بخش خصوصی طی دوره ۱۳۸۷-۱۳۴۴

در دوره ۱۳۵۷-۶۷، که مصادف با وقوع انقلاب و جنگ ایران و عراق و تحریم های اقتصادی متعدد بود، سرمایه گذاری در بخش کشاورزی نوسان های فراوانی داشته بطوریکه طی این دوره نرخ رشد سالانه منفی بوده است. طی دوره ۱۳۶۷-۷۳ که همزمان با برنامه اول توسعه اقتصادی و اجتماعی بود، سرمایه گذاری در این بخش دارای نرخ رشد ۳/۵ درصد بوده است. در سال ۱۳۷۴ به دلیل افزایش اعتبارات عمرانی دولت در بخش کشاورزی سرمایه گذاری در بخش کشاورزی روند صعودی به خود گرفته است.

برای تحلیل دقیق تر وضعیت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، روند آن به تفکیک بخش خصوصی و دولتی بررسی میشود. ولی از آنجا که سرمایه گذاری در این بخش به تفکیک ذکر شده در منابع رسمی بصورت یک سری زمانی وجود ندارد، از اعتبارات عمرانی دولت در بخش کشاورزی و منابع طبیعی به عنوان سرمایه گذاری های انجام شده توسط دولت در بخش کشاورزی استفاده میشود. با اجرای اصلاحات ارضی در سال ۱۳۴۱، با توجه به پیامدهایی که به همراه داشت، به دلیل فرار سرمایه ها از مناطق روستایی به مناطق شهری و از بخش کشاورزی به بخش صنعت و خدمات، از شتاب رشد سرمایه گذاری در بخش کشاورزی کاسته شد. به گونه ای که در سال ۱۳۴۵ سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با رشد منفی مواجه بود. (نمودار ۲)

نمودار شماره ۲- رشد سرمایه گذاری بخش کشاورزی به قیمت ثابت ۱۳۲۶ (درصد).

نرخ رشد سرمایه گذاری در بخش کشاورزی طی دوره ۱۳۴۷-۵۲ به طورمتوسط به ۱۶/۴ درصد می رسد. این افزایش به بالا رفتن سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی بر می گردد، بطوریکه سرمایه گذاری خصوصی در این دوره دارای رشد سالیانه ۱۹ درصد و در مقابل اعتبارات عمرانی تخصیص یافته به بخش کشاورزی فقط ۱۲/۱ درصد بوده است. در دوره ۱۳۵۲-۵۶ سرمایه گذاری در بخش کشاورزی سالیانه بطور متوسط ۳/۷ درصد رشد داشته که با توجه به افزایش درآمدهای نفتی در این دوره، نقش دولت برای سرمایه گذاری در این بخش بسیار

ب) درآمدهای نفتی کشور (دوره قبل)

درآمدهای نفتی دوره قبل کشور باعث می شود تا در دوره جاری درآمد واقعی در سطح جامعه و به تبع آن تقاضای کل افزایش یابد و این امر نیز باعث افزایش تقاضای سرمایه گذاری در دوره جاری در جامعه خواهد شد. بنابراین انتظار می رود درآمدهای نفتی دوره گذشته کشور، تأثیر مثبت روی تقاضای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی داشته باشد.

ج) تورم یا شاخص قیمت نسبی محصولات در بخش کشاورزی (سودآوری)

توجیه نظری اثر تورم بر روند سرمایه گذاری از دو طرز تفکر مختلف زیر نشأت می گیرد (قره باغیان ۱۳۷۰: ۳۶۵).

- نظریه درآمدی کینز

- نظریه مقداری پول

بر اساس دیدگاه کینز، تورم به دو طریق زیر رشد اقتصادی را تقویت می کند:

- توزیع مجدد درآمدهای کارگران و دهقانان، که دارای میل نهایی به پس انداز اندک هستند، به طبقه تولیدکننده و سرمایه دار، که دارای میل نهایی به پس انداز و سرمایه گذاری بالا هستند.

افزایش نرخ بازده سرمایه نسبت به نرخ بهره که سبب تشویق سرمایه گذاری خواهد شد. به عبارت دیگر باید کارایی نهایی سرمایه به مراتب بیشتر از نرخ بهره باشد تا سرمایه گذاری افزایش یابد.

نرخ تورم و ارزش افزوده مهمترین عوامل تاثیرگذار بر سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی است که در این میان حساسیت سرمایه گذاری خصوصی نسبت به ارزش افزوده بیش از دیگر متغیرهاست. همچنین کسب سرمایه گذاری خصوصی نسبت به سرمایه گذاری دولتی در سطحی بسیار پایین قرار دارد. (صامتی، فرامرزی،

۱۳۸۳، ۲)

در سال ۱۳۷۵ میزان سرمایه گذاری در این بخش با رشد ۳۶ درصدی نسبت به سال ماقبل به ۳۴۷۱/۳ میلیارد ریال افزایش یافته است و این روند صعودی پس از خشکسالی سالهای ۱۳۷۸-۱۳۷۹ سرعت پیدا کرده و تا پایان سال ۱۳۸۴ ادامه داشته است و طی سال های اخیر نیز به خاطر کاهش سرمایه گذاری عمومی، سرمایه گذاری در بخش کشاورزی کاهش داشته است.

در طول برنامه چهارم توسعه با توجه به سیاست های خصوصی سازی و اهمیت دادن به صادرات غیر نفتی و کاهش موانع تعرفه ای، بخش کشاورزی در طول این دوره رشد خوبی داشته که علت اصلی آن مکانیزه کردن تولیدات این بخش بوده است. بطور متوسط رشد بخش خصوصی در طول این برنامه ۷/۱ درصد بوده است.

عوامل مؤثر بر سرمایه گذاری بخش کشاورزی

به لحاظ مبانی نظری، عواملی مانند میزان فروش یا درآمد، شاخص قیمتها و هزینه سرمایه ب ر تقاضای سرمایه گذاری مؤثرند. متغیرهای دیگری نیز بر تقاضای سرمایه گذاری در اقتصاد ایران مؤثرند که باید به دنبال آنها نیز بود. به همین منظور پارامترهای زیر تجزیه و تحلیل می شود:

الف) عرضه اعتبارات (دولتی و بانکهای تخصصی) به بخش کشاورزی

این بخش، عمده اعتبارات عرضه شده توسط منابع رسمی کشور به بخش کشاورزی را شامل می شود که یکی از اجزای آن اعتبارات دولتی است. این اعتبارات عمدتاً همان مخارج عمرانی دولت است که طبق قانون بودجه به شرکتهای دولتی تعلق می گیرد و به طور عمده صرف طرحهای زیربنایی مانند کانالهای آبرسانی، ساختمان و سد سازی و غیره می شود و موجب می گردد.

در تابع فوق علاوه بر عوامل حقیقی، فاکتور های تصادفی نیز بر سرمایه گذاری در این بخش تاثیر دارند.

تابع سرمایه گذاری خصوصی را می توان بر اساس معیار های زیر نیز ارزیابی کرد.

معادله سرمایه گذاری بخش خصوصی در بخش کشاورزی:

$$IP = f(VA, ADB, IG, R, SV)$$

معادله ارزش افزوده بخش کشاورزی:

$$VA = f(P, M, IA)$$

معادله اعتبارات بخش کشاورزی:

$$ADB = f(N, M_1, M_2)$$

به راحتی می توان با استفاده از الگوسازی های اقتصادسنجی و با در نظر گرفتن پارامترهای فوق در مدل های رگرسیونی هر یک از موارد فوق را رگرس کرده و اثرات هر یک از فاکتور های زیر را بر سرمایه گذاری خصوصی در ارزیابی کنیم.

(د) موجودی سرمایه در بخش کشاورزی (دوره قبل)

در یک اقتصاد در حال رشد تغییر مثبت در موجودی سرمایه ضرورتی است که باعث می شود برای مدت طولانی سطح بالای سرمایه گذاری خالص حفظ شود. رشد مثبت موجودی سرمایه سبب افزایش درآمد واقعی می شود و این مسئله از طریق سازوکار اصل شتاب باعث افزایش تقاضای سرمایه گذاری خواهد شد. اگر عواملی باعث کاهش موجودی سرمایه و سرمایه گذاری شود باعث خواهد شد که در آمد واقعی و در نتیجه تشکیل پس انداز و سرمایه گذاری کاهش یابد، لذا رابطه بین موجودی سرمایه و درآمد واقعی با میزان تقاضای سرمایه گذاری مثبت می شود (شاگری، موسوی، ۱۳۸۲: ۷-۹).

برای برآورد سرمایه گذاری بخش خصوص در کشاورزی توابع زیر را می توان استفاده نمود.

تابع سرمایه گذاری بخش خصوصی به صورت زیر می باشد.

$$Ip_t = a_0 + \sum_{i=1}^k a_{i+1} \cdot \Delta y_{t-i} + \varepsilon_t$$

که Ip سرمایه گذار ی بخش خصوصی در کشاورزی؛ ΔY تغییر در ارزش افزوده بخش کشاورزی، ε عوامل تصادفی می باشند.

P : کشاورزی محصولات قیمت شاخص

M : سرمایه گذاری ماشین آلات

IA : سرمایه گذاری کل

ADB : اعتبارات اعطایی دولت به بخش کشاورزی

IG : سرمایه گذاری دولت

R : نرخ تورم

N : درآمد نفتی

SV : پس انداز بخش کشاورزی

LM₂ : حجم نقدینگی

LM1 : درآمد مالیاتی

VA : ارزش افزوده بخش کشاورزی

بخش خصوصی تقویت گردد. با توجه به اینکه پس انداز ، منبع سرمایه گذاری است، بنابراین احداث مؤسسات پس انداز، بانکهای پس انداز، حسابهای پستی پس انداز، شرکتهای تعاونی اعتبار و شرکتهای بیمه برای جمع آوری پس انداز ضروری است. (صامتی، فرامرز پور ، ۱۳۸۳، ۱۲-۲۰)

نتیجه گیری

با توجه به اینکه بخش کشاورزی به عنوان یک بخش استراتژیک در هر کشوری محسوب می شود، و نقش مهمی در تامین مواد غذایی جوامع دارد، لذا توجه اکید به این امر می تواند گره گشای بسیاری از مسائل اجتماعی و اقتصادی هر کشوری شود، نتایج حاصل از این مقاله نشان می دهد که سرمایه گذاری خصوصا توجه به بخش خصوصی می توان چاره بسیار مناسبی برای تامین سرمایه و به عنوان تامین کننده منابع مالی جهت انجام پروژه ها خصوصا در مناطق روستایی می باشد. آنچه از آمار و داده های بانک مرکزی مشاهده می شود، روند سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی یک روند صعودی بوده به طوری که طی سالهای اخیر یک رشد شتابان داشته است. در این راستا فاکتور های مانند نرخ تورم، اعطای اعتبارات بانکی، درآمد های نفتی، سرمایه گذاری

نتایج مطالعات با توجه به مدل و تابع فوق نشان داد که از بین عوامل مؤثر در سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی، اعتبارات از حساسیت ویژه ای برخوردار است و باعث کاهش سرمایه گذاری بخش خصوصی می شود . همچنین حساسیت سرمایه گذاری خصوصی نسبت به سرمایه گذاری دولت ی کمتر از حساسیت این نوع سرمایه گذاری به ارزش افزوده و پس انداز است . همچنین به دلیل کمبود سرمایه گذاری دولت در امور زیربنایی بهتر است این سرمایه گذاری در زمینه های منجر به استفاده بهینه از عوامل تولید انجام شود . همچنین می توان از طریق افزایش سرمایه گذاری دولت در امور زیربنایی، ایجاد ساختارهای زیربنایی تولید را تسریع کرد. با توجه به اینکه کشاورزان به دلیل نداشتن سرمایه کافی قادر نیستند به خرید نهاده ها و فناوری های جدید، مانند ماشین آلات و سیستمهای آبیاری اقدام کنند، لذا به منبع دیگری نیاز است تا تسهیلات لازم را برای تغییر در فناوری و نوسازی کردن کشاورزی فراهم کند . در این باره تسهیلات اعتباری مؤسسات پولی و مالی رسمی وسیله مناسبی برای انتقال و تسریع در روند توسعه کشاورزی است. به دلیل عرضه کم اعتبارات و تقاضای شدید آن بهتر است اعتبارات بانکی به صنایع تبدیلی تخصیص داده شود تا از این رهگذر سرمایه گذاری

کل و.. هر کدام به گونه ای بر سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی موثر می باشند.

منابع

- ۱- اطلاعات سیاسی اقتصادی، چند و چون سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با نگاهی به هدفمندی بارانه ها، سال ۲۴-شماره ۵ و ۶، ۲۷۰-۲۹۶، ۱۳۸۸
- ۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- تصدیقی، بهروز، عزیز خانی، فاطمه و مهری پرگو، وجیهه، چالش های سرمایه گذاری خصوصی در ایران، فصلنامه پژوهشی مجلس، سال ۱۳، شماره ۵۲، صص ۷۰۶، ۱۳۸۶
- ۴- تقی، رامین، عوامل اقتصادی اجتماعی موثر بر مهاجرت های بین استانی در استان، تهران، موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه سازمان مدیریت و برنامه ریزی، شماره گزارش EC۷۱۰۰۲۷۱۰، ص ۳۰۹، ۱۳۷۱
- ۵- رضوانی، محمد رضا، نگرشی بر نظام برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، پژوهشهای جغرافیایی، شماره ۴۱، ص ۲، ۱۳۸۰
- ۶- شاکری، عباس، موسوی، میر حسین، بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه گذاری خصوصی و دولتی در بخش کشاورزی، اقتصادکشاورزی و توسعه، سال یازدهم، شماره 43 و 44، صص ۷-۹، ۱۳۸۲
- ۷- صامتی، مجید، فرامرزیور، بیتا، بررسی موانع سرمایه گذاری خصوصی در بخش کشاورزی ایران، اقتصادکشاورزی و توسعه، سال دوازدهم، شماره 45، صص ۱۲-۲۰، ۱۳۸۳
- ۸- قره باغیان، مرتضی، اقتصاد توسعه، نشر نی، ص ۳۶۵، ۱۳۷۰
- ۹- هژبرکیانی، کامبیز و خدامرادی، مریم، رابطه سرمایه گذاری بخش خصوصی و دولتی در ایران، فصلنامه پژوهش های اقتصادی، شماره ۱۰، ص ۳ و ۴، ۱۳۸۱

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

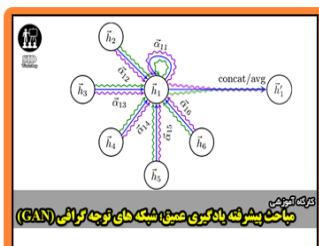

عضویت در
خبرنامه

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی